

Εθνική Πολιτική για την Αξιοποίηση των Ορυκτών Πρώτων Υλών

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ &
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΛΛΑΓΗΣ

Γαληνίτης

Η εκτύπωση έγινε με τη χορηγία του Σύνδεσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων

Με τη συνεργασία Πολιτείας, κοινωνίας και επιχειρήσεων του εξορυκτικού κλάδου, διαμορφώνουμε δημόσιες πολιτικές ώστε ο ορυκτός πλούτος να αποδειχθεί καταλύτης για την εθνική οικονομική ανάταξη και ανάπτυξη.

Οι άξονες άσκησης της πολιτικής που εφαρμόζουμε είναι τρεις:

1. Η ανάδειξη και αποκάλυψη του ορυκτού πλούτου, η ανάθεση της εκμετάλλευσής του με διαφανείς διεθνείς διαγωνιστικές διαδικασίες, με στόχο τη μεγιστοποίηση των ωφελειών της εθνικής οικονομίας.
2. Η αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας μέσα από διαδικασίες ορθολογικής εκμετάλλευσης και εφαρμογής των αρχών βιώσιμης ανάπτυξης.
3. Η ύπαρξη αντισταθμιστικών ωφελημάτων για τις τοπικές κοινωνίες, καθώς και η κοινωνικά δίκαιη κατανομή των εθνικών εσόδων.

Θέσαμε τις βάσεις για μια ολοκληρωμένη Μεταλλευτική Πολιτική. Ήδη έχει εκδοθεί ο νέος Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (Κ.Μ.Λ.Ε.), ο οποίος αποτελεί ένα σύγχρονο εργαλείο για την ασφαλή και ορθολογική διενέργεια των εξορυκτικών εργασιών, με βάση την αρχή της βιώσιμης αξιοποίησης.

Ολοκληρώνουμε σύντομα τη διαμόρφωση του νέου Λατομικού Νόμου.

Πρωθούμε τις προκλήσεις Διεθνών Πλειοδοτικών Διαγωνισμών για την αξιοποίηση όλων των οικονομικά ελκυστικών Δημόσιων Μεταλλευτικών Χώρων.

Βάλαμε ήδη δυναμικά στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας την πιο παραμελημένη μορφή πράσινης ενέργειας, τη Γεωθερμία, με δυο διεθνείς γύρους παραχωρήσεων.

Στόχος μας είναι η δημιουργία μιας οικονομίας η οποία θα αξιοποιεί αλλά και θα σέβεται το φυσικό πλούτο της χώρας, συμβάλλοντας έτσι στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των Ελλήνων. Οι φυσικοί πόροι που διαθέτουμε μας επιτρέπουν να τους αξιοποιήσουμε για την αντιμετώπιση τόσο της οικονομικής όσο και της κλιματικής κρίσης.

Οι Ορυκτές Πρώτες Ύλες μπορούν να μας κάνουν πρωταγωνιστές. Με όραμα, με σχέδιο, με αποφασιστικότητα και καθημερινή επιμονή, μπορούν να δώσουν απαντήσεις στο ζητούμενο μιας σύγχρονης, βιώσιμης και ανταγωνιστικής οικονομίας.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ

Σφαλερίτης

Η Εθνική Πολιτική (ΕΠ) για το στρατηγικό σχεδιασμό και την εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου αναγνωρίζει την σημασία των Ορυκτών Πρώτων Υλών (ΟΠΥ) για την πρόοδο και την ανάπτυξη, την διασφάλιση ενός υψηλού βιοτικού επιπέδου, τη δημιουργία ανταγωνιστικής εθνικής και περιφερειακής οικονομίας και νέων θέσεων απασχόλησης. Παράλληλα πρέπει να διασφαλίζει με συνέπεια ότι η παραγωγή και η διάθεση των ΟΠΥ στην κοινωνία διενεργείται σύμφωνα με τους όρους της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της αειφόρου ανάπτυξης.

Η ΕΠ οφείλει να είναι σταθερή και διαφανής, αλλά και με δυνατότητα αναπροσαρμογής, σύμφωνα με τις εκάστοτε κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες ή για λόγους προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Πρέπει επίσης να δένει αρμονικά με τις υπόλοιπες Εθνικές Πολιτικές, αμβλύνοντας διενέξεις που αποτελούν τροχοπέδη για την ανάπτυξη της Εθνικής Οικονομίας. Μια τέτοια πολιτική, αλλά και όλες οι εκφάνσεις εφαρμογής της, δεν μπορεί παρά να είναι αποτέλεσμα ενημέρωσης και διαλόγου όσο το δυνατόν ευρύτερου, τόσο σε εθνικό, όσο και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Επιπλέον, η πολιτική αυτή απαιτεί ως βασικό εργαλείο ένα απλοποιημένο, κωδικοποιημένο και εκσυγχρονισμένο κανονιστικό (θεσμικό) πλαίσιο.

Οι βασικοί επιμέρους στόχοι της πολιτικής αυτής είναι:

- Η επαρκής και σταθερή διάθεση ΟΠΥ στην κοινωνία με οικονομικά βιώσιμο τρόπο, εναρμονισμένο με τις εθνικές τομεακές πολιτικές ανάπτυξης άλλων δραστηριοτήτων.
- Η ανάδειξη και εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών που προλαμβάνουν ή μειώνουν και τελικά αποκαθιστούν, στο μέτρο του δυνατού, τις επιπτώσεις της εξόρυξης και των συναφών δραστηριοτήτων στο περιβάλλον και στη ανθρώπινη υγεία.
- Η εξοικονόμηση των ΟΠΥ μέσα από βέλτιστες οικο-αποδοτικές πρακτικές παραγωγής.
- Η αναβάθμιση και στήριξη των πανεπιστημιακών τμημάτων και σχολών που σχετίζονται με την αξιοποίηση των ΟΠΥ με παράλληλη αναπροσαρμογή των χρηματοδοτικών ροών που διατίθενται από τα κάθε είδους προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας, της Γ.Γ.Ε.Τ., του ΕΣΠΑ κτλ.
- Η διασφάλιση της χρήσης των ΟΠΥ για όσο το δυνατόν περισσότερο χρονικό διάστημα μέσα από κατάλληλες πρακτικές αποτελεσματικής χρήσης, αύξησης του κύκλου ζωής τους και ανακύκλωσης.
- Η μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού οφέλους και η ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων της εξορυκτικής δραστηριότητας.
- Η εναρμόνιση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και αναγκών των τοπικών κοινωνιών με τις αναπτυξιακές δυνατότητες που δημιουργούν οι εκμεταλλεύσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Η διαμόρφωση πολιτικών και μέτρων που θα μεγιστοποιούν την ωφελιμότητα των δράσεων στις τοπικές κοινωνίες με πολλαπλούς (και όχι μόνο οικονομικούς ή απασχόλησης) τρόπους.
- Η διαμόρφωση των χώρων των λατομείων και μεταλλείων, ώστε να είναι αυτοί δεκτικοί άλλων προγραμματισμένων χρήσεων, μετά την ολοκλήρωση των εκμεταλλεύσεων.
- Η χωροταξική οργάνωση της μεταποίησης πρώτων υλών, όταν αυτή συντελείται εκτός των μεταλλευτικών ή λατομικών χώρων.

Επίσης, η ΕΠ για την αξιοποίηση των ΟΠΥ πρέπει:

- Να στηρίζεται στη γνώση του αποθεματικού δυναμικού των ορυκτών της χώρας. Η γνώση αυτή προϋποθέτει ότι όλα τα κοιτάσματα ΟΠΥ είναι καταγεγραμμένα με τεκμηριωμένο τρόπο και ότι τα σχετικά στοιχεία είναι διαθέσιμα σε ένα λειτουργικό γεωχωρικό πληροφοριακό σύστημα συμβατό με την πανευρωπαϊκή βάση γεωχωρικών δεδομένων ΟΠΥ.
- Να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες της εξορυκτικής δραστηριότητας, που επηρεάζουν καθοριστικά τη χωροθέτηση και τη «βιώσιμη» διαχείρισή της απαιτώντας ειδικές παρεμβάσεις, που προκύπτουν από α) τον γεωγραφικό εντοπισμό τους σε θέσεις που έχει επιλέξει η ίδια η Φύση β) το γεγονός ότι οι ΟΠΥ δεν είναι «ανανεώσιμες» παρά μόνον σε κλίμακα γεωλογικού χρόνου και γ) Το γεγονός ότι η εκμετάλλευση των ΟΠΥ οδηγεί σε ορατό αποτύπωμα, οι επιπτώσεις του οποίου πρέπει να ελαχιστοποιούνται.
- Να λαμβάνει υπόψη ότι η εξορυκτική βιομηχανία είναι ευάλωτη και άρρηκτα συνδεδεμένη με τις εθνικές και διεθνείς οικονομικοπολιτικές συγκυρίες και συνεπώς να συνεκτιμά τις τάσεις και διακυμάνσεις της παγκόσμιας αγοράς πρώτων υλών.
- Να παρακολουθεί τις ευρωπαϊκές εξελίξεις σε θέματα που αφορούν στις κατευθύνσεις και όρους στρατηγικής ανάπτυξης των ΟΠΥ.
- Να δημιουργεί αξιόπιστο και κατάλληλο κλίμα για την προσέλκυση και πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων αξιοποίησης του ορυκτού πλούτου της χώρας.

Όλες οι προαναφερθείσες γενικές κατευθύνσεις, αλλά και οι απαιτούμενες επιμέρους ενέργειες που εξειδικεύουν και αφορούν στους ανωτέρω στόχους και προϋποθέσεις, κωδικοποιούνται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ

Πρέπει να εξασφαλίζει ότι ο εφοδιασμός της κοινωνίας με ορυκτές πρώτες ύλες θα γίνεται με οικονομικά βιώσιμο τρόπο, εναρμονισμένο με τις εθνικές πολιτικές ανάπτυξης άλλων τομέων, την προστασία του περιβάλλοντος και σύμφωνα με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης.

► ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ:

Η θέσπιση του κατάλληλου κανονιστικού πλαισίου μέσα από ευρεία ενημέρωση και διάλογο όλων των εμπλεκόμενων φορέων και η διασφάλιση της διαχρονικής εφαρμογής του με συνέπεια, διαφάνεια και ενιαίο τρόπο.

Βασικοί άξονες, Απαιτούμενες Επιμέρους Πολιτικές - Ενέργειες και Εξειδίκευση Ενεργειών

ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ
1. Η εθνική πολιτική για τον Ορυκτό Πλούτο ως βασικό συστατικό της εθνικής και περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής της Χώρας.	<ul style="list-style-type: none"> - Ενσωμάτωση με οριζόντιο τρόπο των κατευθύνσεων της εθνικής πολιτικής αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών (ΟΠΥ) σε όλες τις επί μέρους πολιτικές και σχεδιασμούς ώστε να εξασφαλίζεται η βέλτιστη αξιοποίηση των κοιτασμάτων και το δημόσιο όφελος. - Σύσταση Forum για την εφαρμογή της Εθνικής Πολιτικής Αξιοποίησης των Ορυκτών Πρώτων Υλών (ΟΠΥ).	<ul style="list-style-type: none"> • Εξασφάλιση της δυνατότητας αξιοποίησης των κοιτασμάτων ΟΠΥ μέσω καταλλήλων παρεμβάσεων στο θεσμικό πλαίσιο. • Παροχή κινήτρων στις επιχειρήσεις με στόχο την προώθηση έρευνας ΟΠΥ. • Ενίσχυση των υφισταμένων κρατικών ερευνητικών φορέων, σε θέματα ΟΠΥ. • Επαναξιολόγηση και διερεύνηση της παραγωγικής αξιοποίησης των δημόσιων μεταλλείων και γενικότερα των δημόσιων μεταλλευτικών χώρων της χώρας, με ολοκλήρωση της κοιτασματολογικής έρευνας όπου χρειάζεται και στη συνέχεια δημοπράτηση με στόχο την βέλτιστη αξιοποίησή τους προς όφελος του δημόσιου συμφέροντος.
2. Χωροταξικός σχεδιασμός που θα διασφαλίζει την δυνατότητα πρόσβασης στα κοιτάσματα ΟΠΥ και την επίλυση των θεμάτων ανταγωνισμού των χρήσεων γης.	<ul style="list-style-type: none"> - Ενσωμάτωση της μεταλλευτικής πολιτικής στην χωροταξική πολιτική της χώρας, ώστε να επιτευχθεί ισόρροπη σχέση μεταξύ:<ul style="list-style-type: none"> • βιώσιμης διασφάλισης των απαραίτητων ορυκτών πρώτων υλών • οικονομικής ανάπτυξης • κοινωνικού περιβάλλοντος • φυσικού περιβάλλοντος • ανταγωνιστικών χρήσεων γης. - Κατάλληλος χωροταξικός σχεδιασμός ώστε να διασφαλίζεται η δυνατότητα αξιοποίησης των κοιτασμάτων ορυκτών πρώτων υλών, σε μακροχρόνια βάση με παράλληλη εξασφάλιση της προσαρμοστικότητας σ' αυτά. Η ιδιαιτερότητα της εξορυκτικής βιομηχανίας, η οποία σε αντίθεση με άλλες δραστηριότητες, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την θέση στην οποία η φύση έχει δημιουργήσει τα αντίστοιχα κοιτάσματα, καθώς και η διασφάλιση των χωροταξικών προϋποθέσεων για τη διενέργεια των εξορυκτικών εργασιών και της μεταφοράς των προϊόντων της (π.χ. θαλάσσιοι διέξοδοι μεταφοράς), θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη κατά τον χωροταξικό σχεδιασμό.	<ul style="list-style-type: none"> • Αποτύπωση των περιοχών με εκμετάλλευση κοιτασμάτων ορυκτών πρώτων υλών στον χωροταξικό σχεδιασμό, και πρόνοια (αναγνώριση των προϋποθέσεων που πρέπει να εξασφαλίζονται) ώστε να διασφαλίζεται, μακροπρόθεσμα η δυνατότητα συνέχισης της εκμετάλλευσής τους. • Στον χωροταξικό σχεδιασμό θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη και τα τυχόν κοιτάσματα που έχουν εντοπισθεί αλλά δεν βρίσκονται ακόμη σε φάση εκμετάλλευσης ώστε να προληφθεί, στο μέτρο του δυνατού, η ενδεχόμενη «αδραναιοποίησή τους» εξαιτίας θεσμοθέτησης ανταγωνιστικών χρήσεων γης ή κατασκευής έργων υποδομής. • Δημιουργία ενημερωμένης και επικαιροποιημένης GIS βάσης ψηφιακών χωροταξικών δεδομένων που μαζί με τις υπόλοιπες χρήσεις θα συμπεριλαμβάνει γεωλογικά και κοιτασματολογικά δεδομένα, θεσμοθετημένες περιοχές εξόρυξης, λατομικές ζώνες, ενδεχόμενες Π.Ο.Α.Π.Δ. (Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων) μεταλλευτικών ή λατομικών δραστηριοτήτων, άλλες υφιστάμενες εκμεταλλεύσεις και περιοχές μελλοντικού εξορυκτικού ενδιαφέροντος. • Αναθεώρηση Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες της εθνικής πολιτικής ΟΠΥ.

Βασικοί άξονες, Απαιτούμενες Επιμέρους Πολιτικές - Ενέργειες και Εξειδίκευση Ενεργειών

ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

3. Κωδικοποίηση και εκσυγχρονισμός της λατομικής/μεταλλευτικής νομοθεσίας (αδειοδοτικό σύστημα, θέματα έρευνας και εκμετάλλευσης, ασφάλειας και ελέγχου, περιβάλλοντος κλπ).

- Πρόβλεψη κατ' εξαίρεση διαδικασιών αλλαγής χρήσεων γης όταν αυτό είναι αναγκαίο για την αξιοποίηση νέων κοιτασμάτων ορυκτών πρώτων υλών τα οποία δεν είχαν εντοπισθεί, και επομένως δεν είχαν ληφθεί υπόψη, κατά τις προηγούμενες φάσεις του χωροταξικού σχεδιασμού.

Βασικά χαρακτηριστικά του κανονιστικού πλαισίου αδειοδότησης πρέπει να είναι:

- Η απλότητα, η διαφάνεια, η σαφήνεια, οι σταθεροί όροι, η κατανόηση του επενδυτικού περιβάλλοντος, η ομοιομορφία στην εφαρμογή του και οι λογικοί χρόνοι για την έκδοση των απαιτούμενων εγκρίσεων και αδειών.
- Η προώθηση - επιβολή της Εφαρμογής Βέλτιστων Διαθέσιμων Τεχνικών και η αξιοποίηση της σχετικής Ευρωπαϊκής εμπειρίας.
- Η ενίσχυση του ρόλου των ελεγκτικών υπηρεσιών έργων έρευνας και εκμετάλλευσης ορυκτού πλούτου.
- Η αυστηρή εφαρμογή του πρόσφατα θεσμοθετημένου Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (Κ.Μ.Λ.Ε.).

3α. Νομικό πλαίσιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

- Η περιβαλλοντική αδειοδότηση πρέπει να εντάσσεται και να συνάδει με την μεταλλευτική πολιτική.

Θα πρέπει να εξασφαλίζονται:

- Η παραγωγή των εκμεταλλεύσιμων και αναγκαίων ΟΠΥ εντός των πλαισίων της βιώσιμης ανάπτυξης (οικονομική ανάπτυξη, κοινωνική διάσταση, περιβαλλοντικές επιταγές).

- Επικαιροποίηση των διαχειριστικών μελετών για τις προστατευόμενες περιοχές υπό το φώς των νέων εξελίξεων της σχετικής νομοθεσίας αλλά και των κατευθυντήριων οδηγιών της Ε.Ε. σε ότι αφορά την δυνατότητα χωροθέτησης εξορυκτικών εργασιών εντός των περιοχών αυτών. Επίσης σαφέστερος καθορισμός των ορίων τους.
- Για τις περιοχές κοιτασμάτων πρώτων υλών που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως ιδιαίτερης σημασίας για την εθνική οικονομία να γίνεται ειδική πρόβλεψη/αναφορά στα χωροταξικά/πολεοδομικά σχέδια, ώστε κατά το σχεδιασμό να διασφαλίζεται η συμβατότητα των άλλων χρήσεων γης με την εξορυκτική δραστηριότητα.
- Πρόβλεψη στον χωροταξικό σχεδιασμό για την χρήση του χώρου εξόρυξης μετά το τέλος της εκμετάλλευσης.

- Αναμόρφωση του κανονιστικού πλαισίου όπου απαιτείται.
- Απλοποίηση της διαδικασίας αδειοδότησης λαμβάνοντας υπόψη την εκφρασμένη μεταλλευτική πολιτική και τον χωροταξικό σχεδιασμό.
- Επικαιροποίηση προδιαγραφών μελετών (τεχνική, περιβαλλοντική) με βάση τις σύγχρονες απαιτήσεις.
- Αποφυγή επικαλύψεων και πρόβλεψη για παράλληλες ενέργειες αδειοδότησης με στόχο τη συντόμηση χρόνου.
- Έκδοση καθοδηγητικών εγγράφων και εγχειριδίων για τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες αδειοδότησης τόσο για τους ενδιαφερομένους όσο και για τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες και Φορείς.
- Ουσιαστικότερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία των ελεγκτικών υπηρεσιών (Επιθεωρήσεων Μεταλλείων, Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, Δ/νσης Γνωμοδοτήσεων και Ελέγχου ΙΓΜΕΜ κ.λ.π.) για την υγιεινή και ασφάλεια, ορθολογική εκμετάλλευση, προστασία και αποκατάσταση περιβάλλοντος, οι οποίες πρέπει να στελεχωθούν κατάλληλα και να εξοπλιστούν με την αναγκαία υλικοτεχνική υποδομή.

- Μετά την έκδοση του Ν. 4014/11, εξειδίκευση του κανονιστικού πλαισίου περιβαλλοντικής αδειοδότησης των εξορυκτικών δραστηριοτήτων, με:
  - Καθορισμό περιεχόμενου μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) και θεσμοθέτηση σύγχρονων προδιαγραφών για την εκπόνηση ΜΠΕ, στις οποίες θα ενσωματωθούν όλες οι σχετικές απαιτήσεις (π.χ. σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές, οικολογική αξιολόγηση για δραστηριότητες εξόρυξης σε περιοχές NATURA 2000, κλπ).

Βασικοί άξονες, Απαιτούμενες Επιμέρους Πολιτικές - Ενέργειες και Εξειδίκευση Ενέργειών

ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

- Η ολοκλήρωση της διαδικασίας της περιβαλλοντικής αδειοδότησης εντός καθορισμένων και εύλογων χρονικών πλαισίων.
- Η υιοθέτηση πολιτικής «ανοικτών θυρών» προς την τοπική κοινωνία και τους κοινωνικούς εταίρους.
- Η ουσιαστικότερη και πιο ενεργός συμμετοχή της Διοίκησης στην διαδικασία διαβούλευσης της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

- Καθορισμό περιεχομένου φακέλων για τροποποίηση και ανανέωση ΑΕΠΟ δραστηριοτήτων εξόρυξης και θεσμοθέτηση σχετικών προδιαγραφών.
- Αποσαφήνιση των όρων υπό τους οποίους μπορεί να διεξάγεται έρευνα και εκμετάλλευση ορυκτών πόρων εντός προστατευόμενων περιοχών.
- Περαιτέρω εξειδίκευση των διαδικασιών για ενσωμάτωση στις ΑΕΠΟ άλλων αδειών και εγκρίσεων που απαιτούνται.
- Ουσιαστικό έλεγχο εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων τόσο κατά την διάρκεια λειτουργίας όσο και μετά το πέρας της εξορυκτικής δραστηριότητας.
- Σαφή καθορισμό υποχρεώσεων του εκμεταλλευτή για την μετά το κλείσιμο της δραστηριότητας περίοδο και αποτελεσματική παρακολούθηση εκπλήρωσής τους.
- Λειτουργία χρηματοοικονομικών εγγυήσεων για διασφάλιση υλοποίησης των περιβαλλοντικών όρων.

Επίσης:

- Διαφοροποίηση των απαιτήσεων για τη περιβαλλοντική αδειοδότηση δραστηριοτήτων εξόρυξης εφόσον για την περιοχή έχει προηγηθεί η εκπόνηση Σ.Π.Ε..
- Πρόβλεψη και για ενδεχόμενη ανάπτυξη εναλλακτικών χρήσεων γης μετά το πέρας της εκμετάλλευσης.
- Αποκαταστάσεις εγκαταλελειμμένων εξορυκτικών χώρων ή αξιοποίησή τους για άλλες χρήσεις προς όφελος της τοπικής κοινωνίας.
- Εξειδίκευση των προβλέψεων του Π.Δ. για την περιβαλλοντική ευθύνη στην εξορυκτική δραστηριότητα.

3β. Νομικό πλαίσιο ειδικά για την εκμετάλλευση των λατομείων αδρανών υλικών.

- Διασφάλιση σε μακροχρόνιο ορίζοντα της τροφοδοσίας της αγοράς και των κατασκευαστικών έργων με αδρανή υλικά, με αποδεκτό κόστος.
- Θεσμοθέτηση νέου λατομικού νόμου.

- Εξορθολογισμός συστήματος παραγωγής (αποτροπή παρανόμων εκμεταλλεύσεων). Στην κατεύθυνση αυτή θα συμβάλλουν τα πορίσματα του ευρωπαϊκού έργου SARMa (Sustainable Aggregates Resources Management) που υλοποιεί το IGMEM.
- Καθορισμός ποιοτικών προδιαγραφών και διαδικασιών πιστοποίησης αδρανών υλικών πρωτογενούς παραγωγής ή ανακύκλωσης.
- Χωροταξικός σχεδιασμός - λατομικές περιοχές και λειτουργία τους.
- Καθορισμός περιπτώσεων λειτουργίας εκτός λατομικών ζωνών - αδρανή υλικά ειδικών χρήσεων.
- Καθορισμός προϋποθέσεων για εκμεταλλεύσεις αδρανών υλικών εντός περιοχών Natura.
- Άρση των νομικών κωλυμάτων -κυρίως διατάξεις του Ν. 998/79- για την ίδρυση μέσα στους λατομικούς χώρους αδρανών υλικών συναφών μεταποιητικών μονάδων (Μονάδες ετοιμού σκυροδέματος και ασφαλτομίγματος).

Βασικοί άξονες, Απαιτούμενες Επιμέρους Πολιτικές - Ενέργειες και Εξειδίκευση Ενεργειών

ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ
<p>4. Προώθηση διαλόγου - Αποδοχή από τοπική κοινωνία.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Έμπρακτη εφαρμογή των κανόνων βιώσιμης ανάπτυξης ως μοναδικού παράγοντα απρόσκοπτης λειτουργίας των εξορυκτικών έργων. Εφαρμογή σχετικών πιλοτικών προγραμμάτων. - Η απόκτηση «κοινωνικής αδείας» σημαντικός παράγοντας για την ομαλή ανάπτυξη της εξορυκτικής δραστηριότητας. - Βασικό στοιχείο της εφαρμογής της μεταλλευτικής πολιτικής η προώθηση του διαλόγου και η εδραίωση εμπιστοσύνης μεταξύ Πολιτείας, βιομηχανίας και κοινωνικών εταίρων (τοπική κοινωνία, ΜΚΟ, καταναλωτές, εργαζόμενοι, κ.λ.π.). - Ανάλυση ενημερωτικής εκστρατείας με σκοπό την ευαισθητοποίηση του κοινού και την αντιστροφή του αρνητικού κλίματος που έχει διαμορφωθεί στην κοινωνία απέναντι στον εξορυκτικό κλάδο. - Αντισταθμιστικά οφέλη για ΟΤΑ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Εκσυγχρονισμός συστήματος αδειοδότησης - άρση προβλημάτων, περιορισμός γραφειοκρατίας. • Προώθηση Βέλτιστων Διαθέσιμων Τεχνικών. • Ενίσχυση εθελοντικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο της κοινωνικής εταιρικής ευθύνης. • Δημοσίευση όλων των πληροφοριών εφαρμογής καλών πρακτικών από την εξορυκτική βιομηχανία αλλά και τις αρμόδιες Δ/σεις του ΥΠΕΚΑ. • Συνεχής καταγραφή των επιπτώσεων στις τοπικές κοινωνίες και πλήρης ενημέρωσή τους. • Βελτίωση του οικιστικού περιβάλλοντος και υποδομών των τοπικών κοινοτήτων με τη διάθεση θεσμοθετημένων πόρων από την εκμετάλλευση ορυκτών πόρων στην περιοχή τους. • Ανάλυση πρωτοβουλιών από τη Πολιτεία και τον κλάδο ώστε να υλοποιηθούν πιλοτικές δράσεις πρότυπης αποκατάστασης και απόδοσης για χρήση στις τοπικές κοινωνίες.
<p>5. Εκπαίδευση - Έρευνα - Καινοτομία.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών που αφορούν τις γεωεπιστήμες στις σύγχρονες ανάγκες του εξορυκτικού κλάδου με παράλληλη κάλυψη του ελλείμματος που υπάρχει στην παραγωγή μέσων και κατώτερων στελεχών. - Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας σε όλο το επιστημονικό εύρος του κλάδου (αναζήτηση - εκμετάλλευση - επεξεργασία - ασφάλεια - αποκατάσταση περιβάλλοντος κ.λ.π.). - Συνεχής επιμόρφωση «εν ενεργεία» στελεχών της εξορυκτικής βιομηχανίας και των «εν γένει» γεω-επιστημονικών φορέων για την σταδιακή προσαρμογή και παραγωγικότερη συμμετοχή τους στις νέες τεχνολογικές δυνατότητες και προκλήσεις. - Ενίσχυση της διδασκαλίας μαθημάτων σχετικά με τις γεωεπιστήμες στην κατώτερη και μέση εκπαίδευση ώστε οι πολίτες να έχουν την απαραίτητη ενημέρωση σχετικά με τη σημασία και τις ιδιαιτερότητες των ΟΠΥ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία σύγχρονων προγραμμάτων σπουδών ώστε να καλύπτουν τις πραγματικές ανάγκες έρευνας και παραγωγής σε τομείς όπως: <ul style="list-style-type: none"> ➢ καινοτόμες διεργασίες, αυτοματισμός και βελτιστοποίηση μεταλλευτικών και μεταλλουργικών διεργασιών. ➢ ορθολογική χρήση υλικών, ενέργειας νερού. ➢ ελαχιστοποίηση εκπομπών. ➢ χημικές και βιολογικές μέθοδοι εμπλουτισμού. ➢ γεωπληροφοριακά συστήματα και μοντελοποίηση. ➢ καινοτόμες τεχνολογίες έρευνας κοιτασμάτων. ➢ έρευνα και εμπλουτισμός μεταλλευμάτων που περιέχουν μέταλλα για εφαρμογές υψηλής τεχνολογίας φιλικές προς το περιβάλλον. ➢ ανακύκλωση και νέες εναλλακτικές Π.Υ. ➢ Εφαρμοσμένη έρευνα καινοτόμων χρήσεων ΟΠΥ σε εξειδικευμένους βιομηχανικούς και περιβαλλοντικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένης της αντίστοιχης έρευνας αγοράς. • Δημιουργία επαγγελματικών σχολών εκπαίδευσης μέσων και κατώτερων στελεχών καθώς και εξειδικευμένου προσωπικού για την κάλυψη των αναγκών της εξορυκτικής βιομηχανίας. • Σύνδεση της εξορυκτικής βιομηχανίας με τα Ερευνητικά Ινστιτούτα και ΑΕΙ.

Βασικοί άξονες, Απαιτούμενες Επιμέρους Πολιτικές - Ενέργειες και Εξειδίκευση Ενέργειών

ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ
<p>6. Αποδοτικότητα στην χρήση ΟΠΥ συμπεριλαμβανομένων της υποκατάστασης, και επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης και αξιοποίησης παραπροϊόντων/απορριμμάτων εξορυκτικών διεργασιών, τελμάτων εμπλουτισμού και αποβλήτων μεταλλουργίας Στόχος είναι η ορθολογική διαχείριση και ελαχιστοποίηση όλων των «εν γένει» μεταλλευτικών αποβλήτων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Συμπλήρωση θεσμικού πλαισίου και κινήτρων για την ανακύκλωση πρώτων υλών και την αξιοποίηση παραπροϊόντων και αποβλήτων. - Προώθηση της έρευνας σε καινοτόμες δράσεις που αφορούν στην υποκατάσταση ΟΠΥ, στην πιο αποδοτική χρήση, στην μελέτη του κύκλου ζωής και στην ανακύκλωσή τους. 	<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή του πλαισίου για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις με βάση το ευρωπαϊκό έργο SARMA (Sustainable Aggregates Resources Management) που βρίσκεται σε εξέλιξη και υλοποιεί το IGMEM. • Διερεύνηση για τις δυνατότητες ενδεχόμενης υποκατάστασης ορισμένων κρίσιμων ΟΠΥ. • Εφαρμογή μελετών ανάλυσης κύκλου ζωής (life cycle analysis) των προϊόντων ή παραπροϊόντων της εξόρυξης πχ. στον τομέα αδρανών/δομικών υλικών.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ:

ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ
<p>I. Στη γνώση του κοιτασματολογικού δυναμικού της χώρας.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Εξασφάλιση ότι όλα τα κοιτάσματα ΟΠΥ είναι καταγεγραμμένα με τεκμηριωμένο τρόπο και ότι τα σχετικά στοιχεία είναι διαθέσιμα σε ένα διαλειτουργικό πληροφοριακό γεωχωρικό σύστημα και συμβατό με την πανευρωπαϊκή βάση γεωχωρικών δεδομένων ΟΠΥ. - Συμμετοχή στην ανάπτυξη μιας πανευρωπαϊκής βάσης χωρικών δεδομένων που να περιέχει κοιτασματολογικά στοιχεία των ΟΠΥ. - Δημιουργία βάσης δεδομένων δευτερογενών πηγών ΟΠΥ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση ερευνών για τον εντοπισμό νέων κοιτασμάτων Ο.Π.Υ. με έμφαση στην έρευνα για τον εντοπισμό των ΟΠΥ που έχουν χαρακτηριστεί ως κρίσιμης σημασίας για την Ευρώπη ή ιδιαίτερης σημασίας για τη Χώρα μας. • Υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων για την ανάπτυξη και εφαρμογή νέων τεχνικών εντοπισμού κοιτασμάτων (π.χ. σε μεγαλύτερα βάθη). • Αναζήτηση και εντοπισμός κοιτασμάτων σε υποθαλάσσιο μεταλλογενετικό περιβάλλον. • Ενθάρρυνση ερευνητικών προγραμμάτων από ιδιωτικούς φορείς σε συνεργασία με Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ινστιτούτα. • Ενίσχυση της κοιτασματολογικής έρευνας για τον εντοπισμό μεταλλοφόρων στρωμάτων σε μεγάλα βάθη, ιδιαίτερα στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου ProMine που υλοποιεί το IGMEM. • Ενίσχυση της έρευνας για φιλικές στο περιβάλλον νέες χρήσεις ορυκτών.
<p>II. Στην εξασφάλιση και προώθηση της βιωσιμότητας ΟΠΥ με μεγάλο ειδικό βάρος για την Χώρα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάλυση της σημαντικότητας των ελληνικών ΟΠΥ με βάση τα παρακάτω κριτήρια: <ul style="list-style-type: none"> • Σημασία σε τοπικό ή περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο • Σημασία για την ελληνική βιομηχανία και τις κατασκευές 	<ul style="list-style-type: none"> - Καθορισμός ΟΠΥ ιδιαίτερης σημασίας για την εξορυκτική βιομηχανία της χώρας και την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας: <ul style="list-style-type: none"> • Λιγνίτης

Η ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΟΡΥΚΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ:

ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

- Ύψος παραγωγής
  - Διακίνηση - Εξαγωγές
  - Κατανάλωση
  - Ανάγκες και ζήτηση
  - Τάσεις της αγοράς.
- Δημιουργία βάσης στατιστικών δεδομένων (Mineral statistics), που θα περιλαμβάνει όλα τα παραπάνω στοιχεία και η οποία θα αποτελεί εργαλείο για:
- Καλύτερη γνώση της αγοράς
  - Προσανατολισμό της έρευνας
  - Προσέλκυση επενδύσεων
  - Έρευνα και παραγωγή νέων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας.

- Λατερίτης (Fe-Ni)
  - Βωξίτης
  - Μικτά θειούχα (Pb-Zn-Ag)
  - Χρυσός
  - Λευκόλιθος
  - Μάρμαρα
  - Μπεντονίτης
  - Περίλιθος.
- Εκπόνηση σχεδίου για την βιώσιμη ανάπτυξής τους.

III. Στην ενσωμάτωση των διακυμάνσεων και προοπτικών της Ευρωπαϊκής και παγκόσμιας αγοράς πρώτων υλών.

- Συντονισμός της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας με τους φορείς για την χάραξη της μεταλλευτικής πολιτικής της χώρας, σε ότι αφορά το καθεστώς εισαγωγών και εξαγωγών πρώτων υλών.
- Συνεχής επικοινωνία και συντονισμός της Γ.Γ. Εμπορίου με τις δράσεις του WTO (World Trading Organization) σε θέματα αντιμετώπισης των περιοριστικών πρακτικών από τρίτες χώρες εκτός Ε.Ε.

- Άμεση και συνεχής επικοινωνία με στελέχη της Γενικής Διεύθυνσης Εμπορίου της Ε.Ε., έτσι ώστε η ενημέρωση για τα όσα συμβαίνουν στα θέματα αυτά να είναι πλήρης και ταχεία.
- Εξασφάλιση της ενημέρωσης των Εμπορικών Ακόλουθων των Ελληνικών Πρεσβειών για τα θέματα εμπορίας των ορυκτών πρώτων υλών και της συμβολής τους στο έργο της Γενικής Διεύθυνσης Εμπορίου της Ε.Ε.
- Εξασφάλιση πληροφόρησης Ελληνικών Εταιρειών που ενδιαφέρονται να επενδύσουν σε Τρίτες χώρες για τον τρόπο συνδρομής τους από την Γενική Διεύθυνση ή από άλλα όργανα της Ε.Ε.
- Θέσπιση μηχανισμού για ενημέρωση Ελληνικών Εταιρειών όσον αφορά την χρηματοδότηση επενδύσεων ευρωπαϊκών εταιρειών σε Τρίτες χώρες μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.
- Εκπόνηση αναλυτικής μελέτης για την προέλευση και τις βιομηχανικές ανάγκες που καλύπτουν οι εισαγόμενες ΟΠΥ στην Ελλάδα, και ο προορισμός και οι βιομηχανικές χρήσεις των ΟΠΥ που εξάγονται σε τρίτες χώρες.

IV. Στην αξιοποίηση του μεταλλευτικού δυναμικού της χώρας με σεβασμό στο περιβάλλον και στο πλαίσιο των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης.